

Tezy KC PZPR na IV Zjazd Partii

Na wschodzie i południu kraju zima w pełni

Przy temperaturze minus 10 stopni we wtorek rano gwałtowna śnieżnica przeszła nad całym niemal województwem białostockim: gdzieś zaczęły się formować zasy i zatory, powodując znaczne pogorszenie się sytuacji na drogach.

Także na Lubelszczyźnie, przy 8-stopniowym mrozie — zawięta śnieżna, śliska droga i tworzące się zasy powodują opóźnienia w ruchu drogowym.

Niemal przez całą noc na terenie woj. krakowskiego padał śnieg przy temperaturze, która na Podhalu dochodziła do minus 16 stopni. Także w Krakowie we wtorek w godzinach porannych padał w dalszym ciągu śnieg. PAP

Tu kopalnia „Konin“

Kwartalny plan przed terminem

We wtorek rano załoga Kopalni Węgla Brunatnego Konin zameldowała o wykonaniu kwartalnego planu wydobycia węgla w 14 dni przed terminem. Do końca kwartału br. konińscy górnicy wydobyli dodatkowo 200 tys. ton brunatnego paliwa. Sukces ten osiągnięto dzięki rytmicznej pracy całej załogi, a przede wszystkim wielkich koparek. PAP

Usprawnienie prac przyspieszy o cały rok uruchomienie fabryki

Na budowie nowego zakładu w Kole

Sprawy związane z przebiegiem robót inwestycyjnych nowo wznoszonej w Kole Fabryki Materiałów i Wyrobów Ścieranych były przedmiotem obrad Egzekutywy KP PZPR w Kole. W obradach, oprócz przedstawicieli inwestora i wykonawcy tej wielkiej budowy, udział wzięli: wiceminister przemysłu ciężkiego Józef Talma, kierownik Wydziału Ekonomicznego KW PZPR w Poznaniu Henryk Stach oraz przewodniczący WKPG Witold Hempowicz.

Po zaznajomieniu się i omówieniu dotychczasowego przebiegu prac, członkowie Egzekutywy wskazali na celowe podjęcie szeregu środków, które umożliwią przyspieszenie terminu oddania fabryki do eksploatacji — o cały rok. Do środków tych należy przede wszystkim zwiększenie operatywności prac inwestycyjnych, przyspieszenie i przestrzeganie terminowości w dostarczaniu dokumentacji; trzeba też w jak najszybszym

Adenauer ponownie przewodniczącym CDU

Obradujący w Hanowerze zjazd zachodnoniemieckiej Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej (CDU) wybrał we wtorek na południe ponownie 88-letniego Konrada Adenauera na przewodniczącego CDU. PAP

Groźny pożar w grabowskim młynie

17 bm. wkrótce po północy wybuchł pożar w młynie w Grabowie w powiecie ostrzeszowskim. Mimo akcji 5 oddziałów straży pożarnej pastwa ognia padła za budowania młyna, urządzenia i 8 ton zboża, o ogólnej wartości 837 000 zł. W czasie akcji wyróżniły się oddziały Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabowie i Ostrzeszowie, które przeciwdziałały dalszemu rozprzestrzenianiu się ognia i tym samym uratowały od zagłady sąsiadujący z młynem budynek mieszkalny i Wytwórnę Linoleum.

Jak wynika ze wstępnych dochodzeń, przyczyną pożaru była uszkodzona instalacja elektryczna. (I)

Rok XX Poznań Cena 50 gr
Wyd. AB środa, 18. III. 1964 Nr 66 [6254]

3 maja — Dzień Działacza Kultury

Dni Oświaty, Książki i Prasy — 3-17. V.

Przed wiosenną ofensywą kulturalną

W poniedziałek obradowała pod przewodnictwem wiceministra Zygmunta Garsteckiego Centralna Komisja Koordynacyjna do spraw Upowszechniania Kultury i Oświaty. Komisja ustaliła założenia programowe i organizacyjne obchodów tegorocznych Dni Oświaty, Książki i Prasy, które trwać będą od 3 do 17 maja, a na wsi do końca maja. Zainauguruje je Dzień Działacza Kultury, który w br. obchodzony będzie 3 maja.

Obchody Dni Oświaty, Książki i Prasy w roku XX-lecia będą szczególnie okazją do porównania osiągnięć XX-lecia międzywojennego i dorobku władzy ludowej w rozwoju oświaty i kultury. Założeniem dni jest m. in. szeroka popularyzacja naszych osiągnięć w zakresie szkolnictwa a także upowszechnienia wiedzy, literatury i sztuki, do ukazania

naszego dorobku kulturalnego na ziemiach zachodnich.

Dni będą też okazją do dyskusji działaczy nad tematami IV Zjazdu partii. Problematyka dni uwzględni w szerokim zakresie nasze perspektywy rozwojowe w zakresie kultury, wszystkie węzłowe zagadnienia działalności kulturalno-oświatowej takie jak: doświadczenia zawodowe i ogólne, popularyzacja czytelnictwa, upowszechnianie sztuki, rola powiatu jako samodzielnego ośrodka pracy kulturalno-oświatowej, koordynacja tej działalności itp. Na wsi szczególna uwaga skupiona będzie na upowszechnianiu literatury i prasy rolniczej, na popularyzacji postępowych metod pracy w rolnictwie i hodowli.

Wiele uwagi poświęci się również inicjatywy społecznej w zakresie organizowania kompleksowych placówek kulturalnych, punktów bibliotecznych na wsi i w zakładach pracy, czytelników, szkół — ognisk pracy kulturalno-oświatowej, stałych punktów projekcji filmów oświatowych itp. Kontynuowana będzie akcja „Społeczne telewizory” a także zakupów filmowych aparatów projekcyjnych ze środków społecznych. Planowana jest dalsza rozbudowa sieci klubów-kawiarń wiejskich przy współpracy GS-ów i Kół ZMW oraz Wiejskich Klubów Książki i Prasy „Ruch”. PAP

Współcześni Wikingowie zaginęli na morzu

Od kilku dni w rejonie środkowego Adriatyku trwają intensywne poszukiwania łodzi Wikingów, na której 6 młodych ludzi wyruszyło z portu Rijeka (Jugosławia) aby przepłynąć przez Atlantyk.

Łódź — wierna kopię statku Wikingów, wykonaną dla celów filmowych — po raz ostatni widziano 9 marca w pobliżu wyspy Dugi Otok. Następnie statek miał zawinąć do jednego z małych portów na wyspie Visi. Kiedy jednak nie było żadnych wiadomości o losie członków wyprawy, wojskowy hydroplan wyruszył na poszukiwania. Wezwano wszystkie statki w rejonie Adriatyku o pomoc.

Łódź, na której współcześni Wikingowie zamierzali przepłynąć Atlantyk, miała 24 metry długości i 5,5 metra szerokości, nie posiadała instrumentów nawigacyjnych. (PAP)

Przed Międzynarodowym Dniem Teatru

Podziękowania dla aktorów

Imprezy związane z obchodami Dnia Teatru zainaugurowane zostały przedwczoraj we Wrześni szczególnie uroczystym spektaklem poznańskiego teatru objazdowego PPIE „Estrada” — „Rozmaitości”. Ten to właśnie zespół pracuje w najtrudniejszych warunkach, dociera do najmniejszych nawet miasteczek i wiosek naszego województwa. Spektakle „Rozmaitości” w ciągu minionych dwóch lat jego istnienia obejrzało już ponad 160.000 widzów w 110 różnych miejscowościach województwa poznańskiego i województw sąsiednich.

Przed rozpoczęciem odświeżonego spektaklu we Wrześni, reżyser teatru H. Olśzewski wygłosił przed kurtyną krótkie słowo o teatrze, a po zakończeniu przedstawienia „Klicji” N. Machiavellego — na scenę wniesione zostały kosze kwiatów od Komitetu Wojewódzkiego i Powiatowego PZPR, wydziałów kultury i władz powiatowych we Wrześni. Po przedstawieniu odbyło się spotkanie aktorów z przybyłymi na spektakl przedstawicielami władz partyjnych i terenowych.

W imieniu KW PZPR podziękował aktorom za ich ciężką pracę sekretarz KW Edward Zimmer, a w imieniu Wydziału Kultury Prezydium WRN kierownik tego wydziału Tadeusz Peksa. Gorące podziękowania za wrzesiński spektakl i dobrą robotę w służbie kultury w terenie złożył też zespół Teatru „Rozmaitości” i sekretarz KP PZPR we Wrześni Józef Cichowlas. (ob)

Po wybuchu

podziemnym w USA

Radioaktywny pył przeniknął do atmosfery

Amerykańska Komisja Energii Atomowej (AEC) podała w niedzielę wieczorem, że po piątkowym, podziemnym wybuchu jądrowym w Nevada, niewielka ilość substancji radioaktywnych przeniknęła do atmosfery.

Gdyby chmura groźnego pyłu radioaktywnego przedostała się poza obręb USA, amerykańska próba podziemna okazałaby się naruszeniem Układu Moskiewskiego.

Według AEC, chmura radioaktywna „rozproszyła się” nad stanem Arizona. (PAP)

Z poznańskich pracowni naukowych

Co powinniśmy robić, aby rośliny mogły się oprzeć chorobom i szkodnikom? Na to pytanie stara się znaleźć odpowiedź Laboratorium Biochemii Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu. Badania prowadzi się przez poszukiwanie fizjologicznych zależności między szkodnikami i chorobami — a roślinami żywicielkami. Do ciekawszych prac należy badanie wpływu różnych składników liści ziemniaczanych na rozwój stonki i zarazy ziemniaczanej. Na zdjęciu: pracownica laboratorium M. Jakubowska zakłada kultury zarazy ziemniaczanej. CAF — fot. Staszyn

Omówienie

I. 20-lecie Polski Ludowej

W czerwcu odbędzie się IV Zjazd PZPR; jedno cześnie rok 1964 — to rok 20-lecia Polski Ludowej. Narodziny Polski Ludowej i wszystkie przemiany w tym okresie wiążą się najsilniej z imieniem partii. Od 20 lat partia dźwierży władzę państwową, od 20 lat masy pracujące z klasą robotniczą na czele są gospodarzem swojego kraju; od 20 lat budujemy socjalizm w Polsce Ludowej.

Tezy przedstawiają następne bilans dwóch 20-leci — Polski burżuazyjnej i Polski Ludowej.

PRZEMYSŁ. Polska lat 1918 — 1939 była krajem biednym, o nierozwiniętej ekonomice. Jej potencjał produkcyjny był kilkakrotnie mniejszy niż w rozwiniętych krajach kapitalistycznych. Wartość produkcji przemysłowej i rolniczej w przeliczeniu na 1 mieszkańca była 3-krotnie mniejsza w porównaniu z Francją, Anglią, Niemcami i Włochami a produkcja przemysłowa stanowiła zaledwie 16,5 proc. produkcji tych krajów.

Z winy burżuazji polskiej i kapitału zagranicznego ekonomika Polski burżuazyjnej w ciągu całego 20-lecia międzywojennego trwała w застоju. Kapitał zagraniczny eksploatował Polskę w sposób kolonialny. Jego udział w kapitale zakładowym krajowych spółek akcyjnych wynosił w 1937 roku ponad 40 proc.; około 100 mln. dolarów zysków rocznie odpływało za granicę.

Skutki głębokiego kryzysu, trwającego przez 7 lat, legły ciężarem na barkach ludu pracującego miast i wsi. Największą klęską było ogromne bezrobocie. W 1931 roku liczba bezrobotnych wynosiła (po za rolnictwem) ogółem 681 tys. osób. Plaga bezrobocia i półbezrobocia (praca 2 do 4 dni w tygodniu) trwała przez całe 20-lecie.

20-letni bilans Polski burżuazyjnej w dziedzinie przemysłu jest dobitnym świadectwem bankructwa gospodarki kapitalistycznej.

W Polsce Ludowej odbudowa i rozwój przemysłu stanowiły od pierwszych lat naczelny warunek rozwoju całej gospodarki narodowej. W 1948 r. globalna produkcja przemysłowa przekroczyła o 35 proc. stan z r. 1938. Rozpoczął się trwający po dzień dzisiejszy niezwykle szybki proces uprzedmiotowienia kraju. Globalna produkcja naszego socjalistycznego przemysłu wzrosła do r. 1963 blisko 9-krotnie w stosunku do poziomu z r. 1938 a w przeliczeniu na 1 mieszkańca — 10-krotnie. Polska Ludowa rozwinęła produkcję nieznana w Polsce burżuazyjnej: wielkich maszyn i urządzeń energetycznych, zbudowaliśmy przemysł okrętowy, samochodowy, lokomotyw spalinywych i elektrycznych, traktorów, kauczuku syntetycznego. W dwudziestym roku Polski Ludowej produkcja przemysłu maszynowo-elektrotechnicznego wzrosła około 30-krotnie a chemicznego około 20-krotnie w stosunku do r. 1937.

Nakłady inwestycyjne w przemśle uspołecznionym wyniosły w latach 1946—1963 ogółem 477 mld. zł. Przeciętne zatrudnienie w przemśle wynosiło w 1963 r. 3.390 tys. osób wobec 859 tys. w r. 1937. Kadra inżynierska wzrosła w tym czasie z 12 do 103 tys. osób.

Zlikwidowana została plaga bezrobocia, kryzysów gospodarczych, eksploatacja kraju przez obcy kapitał i wyzysk mas pracujących przez kapitalistów i obszarników.

Udział przemysłu i budownictwa w całym dochodzie narodowym wyniósł w 1962 r. około 60 proc. podczas gdy w r. 1938 tylko 33 proc.

Bilans rozwoju przemysłu w Polsce Ludowej to wymowny dowód wyższości gospodarki socjalistycznej nad kapitalistyczną.

ROLNICTWO. W Polsce burżuazyjnej pozycja dominująca zajmowali obszarnicy i chłop

wielkorolni. Na przeciwnym biegunie znajdowała się biedota chłopska. W 1921 roku 34 proc. ogólnej liczby gospodarstw stanowiły gospodarstwa o powierzchni do 2 ha; należało do nich zaledwie ok. 6 proc. użytków rolnych. Liczba takich gospodarstw zwiększyła się do 1938 r. o 36,4 proc. To jest do ok. 1,4 mln. gospodarstw.

Liczba zbędnej ludności rolniczej w Polsce burżuazyjnej wynosiła co najmniej 4,5 mln. osób, a według niektórych ówczesnych ekonomistów — aż 6—9 mln. osób. W ciągu całego 20-lecia międzywojennego produkcję rolną cechowała stagnacja. Na przykład plony 4 zbóż wynosiły w latach 1909 — 1913 przeciętnie 11,2 z 1 hektara, w latach zaś 1934 — 1938 — 11,4 q. Globalna produkcja rolna w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosła w 20-leciu Polski burżuazyjnej zaledwie o około 3,6 proc.

Na rolnictwie dotkliwie odbił się kryzys gospodarczy w latach 1930—1936. Ludność wiejska musiała ograniczyć do minimum zakupy artykułów przemysłowych.

Polska Ludowa osiągnęła przeciętny poziom globalnej produkcji rolnej z ostatnich lat przedwojennych dopiero w roku 1954 a w przeliczeniu na 1 mieszkańca — w roku 1948. Na tak długi okres odbudowy rolnictwa wpłynęły przede wszystkim ogromne straty wojenne, zwłaszcza w gospodarce hodowlanej. Szczególnie trudna była odbudowa rolnictwa na ziemiach zachodnich i północnych. W pierwszym 10-leciu skromne też były środki inwestycyjne na rolnictwo; pierwszeństwo musiały mieć przemysł. W miarę zwiększania nakładów inwestycyjnych i wzrostu zaopatrzenia rolnictwa w podstawowe środki produkcji rosła też produkcja rolna. Plony 4 zbóż z 1 ha wzrosły (przeciętna roczna) z 12,7 q w latach 1930—1935 do 17,2 q w latach 1961—1963. Mimo to musimy jeszcze importować poważną ilość zbóż chlebowych i paszowych (2—2,5 mln. ton rocznie). Produkcja zbóż i pasz nie nadąża bowiem za wzrostem pogłowia zwierząt gospodarskich.

W latach 1961—1963 produkcja mięsa w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosła ponad 2 i pół raza, a mleka o 45,6 proc. w porównaniu z latami 1934—1938.

Polska Ludowa rozwiązała podstawowe problemy nekające wieś w 20-leciu międzywojennym. Zlikwidowane zostało na zawsze koszarne zjawisko ludzi zbędnych na wsi; w wyniku reformy rolnej przydzielono chłopom przeszło 6 mln. ha ziemi za bardzo niską, rozłożoną na wiele lat opłatą; ogromne zadłużenie przedwojenne gospodarstw chłopskich zostało zlikwidowane.

W roku 1963 pracowało na wsi 96 tys. traktorów, a produkcja maszyn i narzędzi rolniczych wzrosła 8-krotnie w porównaniu do 1938 r. Elektryfikacja objęła w r. 1963 już 70 proc. gospodarstw i ponad 96 proc. PGR-ów.

W latach powojennych przybyło ze wsi do miast 2,8 mln. ludzi. Odsetek ludności utrzymującej się głównie z rolnictwa spadł z 47 proc. w r. 1950 do około 38 proc. w 1960 r. (w Polsce burżuazyjnej wynosił 60 proc.).

DOCHÓD NARODOWY, SPOŻYCIE. W roku 1963 dochód narodowy Polski Ludowej (liczony w cenach z 1937 roku) był ponad 3-krotnie większy niż w r. 1937, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrósł 3 i pół raza.

Przeciętne roczne spożycie na 1 mieszkańca wynosiło: zboża 136,8 kg w latach 1933—1937, zaś 148,4 kg w r. 1962; mięsa i tłuszczów zwierzęcych odpowiednio — 19,6 kg i 52,9

Ciąg dalszy na str. 2

Tezy KC PZPR na IV Zjazd Partii

Ciąg dalszy ze str. 1

kg; cukru — 9,6 kg i 30,2 kg; tkanin bawełnianych — 9,5 m i 18,9 m.

W r. 1938 wyprodukowano 115 kWh energii elektrycznej na 1 mieszkańca, w r. 1962 — 1167 kWh; węgla kamiennego odpowiednio 1099 kg i 3614 kg; stali — 41,5 kg i 253 kg.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE. W Polsce burżuazyjne w latach 1928—1937 zbudowano w miastach około 810 tys. izb mieszkalnych. W latach 1950—1963 zbudowaliśmy w kraju 4276 tys. izb, w tym 2699 tys. izb w budownictwie społecznym. Sytuacja mieszkaniowa uległa znacznej poprawie w stosunku do okresu przedwojennego. Rozwiązanie jednak problemu mieszkaniowego nastąpi dopiero w przyszłych latach.

Liczba budynków mieszkalnych (w miastach) wyposażonych w kanalizację wzrosła w okresie od 1931 r. do 1962 r. przeszło 3 i pół raza, a w instalację gazową — 5 razy. W latach 1950—1963 Polska Ludowa wydatkowała na budownictwo mieszkaniowe 122 mld. złotych, a na kapitalne remonty — 29 mld. zł.

OŚWIATA, NAUKA I KULTURA. Ponad czwartą część ludności Polski uczy się w szkołach wszelkich typów. Wszystkie dzieci w wieku szkolnym uczęszczają do szkół podstawowych, które przechodzą obecnie na 8-letnie nauczanie.

W r. 1931 poza szkołą pozostawało 10 proc. dzieci w wieku szkolnym, a 73 proc. ogółu uczniów na wsi uczyło się w szkołach niepełnych, w których klasa czwarta była najwyższą. Ponad 5,5 mln. osób w wieku powyżej 10 lat nie umiało czytać i pisać, a jednocześnie co siódmy nauczyciel był bezrobotny.

W Polsce Ludowej szkoły średnie (wraz z zawodowymi) ukończyło ogółem 2645 tys. absolwentów, a szkoły wyższe — 327,2 tys. osób, przy czym około połowa z nich to dzieci robotników i chłopów. Dla 20-lecia międzywojennego liczby te wyniosły odpowiednio 900 tysięcy i 83 tysiące.

Mimo tego wzrostu, rozwijająca się gospodarka narodowa odczuwa niedostatek kadr z wyższym wykształceniem, a szczególnie inżynierów.

W r. 1963 było 3.307 samodzielnych oraz 15.733 pomocniczych pracowników nauki, podczas gdy w 1938 r. tylko 907 samodzielnych i 2.107 pomocniczych pracowników nauki.

Władza ludowa dokonała głębokiej rewolucji kulturalnej, udostępniła dobrą kulturę najszerszemu kręgowi ludności.

Łączny nakład książek w porównaniu z r. 1937 wzrósł w przeliczeniu na 1 mieszkańca ponad 3-krotnie; nakłady prasy codziennej przeszły 5-krotnie; liczba kin — 4-krotnie; liczba radioabonentów 6-krotnie. Z telewizji ko-

rzysta obecnie ok. 1,5 mln rodzin.

ZDROWIE I ŚWIADCZENIA SOCJALNE. Bezpłatna pomoc lekarska w Polsce Ludowej obejmuje ponad 60 proc. ludności (przed wojną tylko 14 proc.). Kobiety brzemiennie oraz wszystkie dzieci do roku korzystają z bezpłatnej pomocy lekarskiej.

Z czasów wycieczek wycieczek w 1962 r. 860 tys. osób, a wczasy dla dzieci i młodzieży szkolnej objęły prawie 1.138 tys. osób. Olbrzymia większość korzystających z zorganizowanych urlopów (odpoczynkowych i leczniczych) pokrywa tylko część kosztów.

W 1938 r. na 1 robotnika zatrudnionego w wielkim lub średnim przemyśle przypadało przeciętnie 6,9 dnia płatnego urlopu; w mniejszych zakładach nie otrzymywali oni na ogół urlopów. W r. 1962 przypadało na 1 robotnika grupy przemysłowej w przemyśle społecznym przeciętnie 17,1 dnia płatnego urlopu.

Państwo ponosi obecnie pełny koszt wszystkich ubezpieczeń pracowników w gospodarce społecznej, podczas gdy przed wojną robotnicy musieli wpłacać na ubezpieczenie ok. 7 proc. swego zarobku, otrzymując mniejsze niż dzisiaj świadczenia.

Wypłaty ZUS — na zasiłki chorobowe, połogowe itp. wzrosły w okresie 1955—1963 dwukrotnie, na zasiłki rodzinne — o połowę, na renty — 4,6 raza. Liczba rencistów zwiększyła się w tym okresie z 1.105 do 1.468 tys. osób. Zasiłki rodzinne pobierało w 1963 r. 3,4 mln. rodzin pracowników. Wypłaty z funduszu zakładowego wyniosły w 1962 r. blisko 3,4 mld. zł.

W miarę rozwoju gospodarczego Polski Ludowej polepszyły się warunki życia ludzi pracy, wzrastała płaca pracujących w gospodarce społecznej i dochody gospodarstw chłopskich; rozbudowywano ubezpieczenia społeczne i świadczenia socjalne, zwiększyło się spożycie indywidualne i zbiorowe.

Socjalizm wydobyl nasz kraj z zacofania i ubóstwa, z niemocy i beznadziejności, które cechowały Polskę burżuazyjną. W ciągu 20 lat zlikwidował wiekowy niedorozwój ekonomiczny naszej ojczyzny, przekształcił ją w dynamicznie rozwijający się kraj przemysłowo-rolniczy, otworzył przed nią szerokie perspektywy dalszego rozwoju i rozkwitu.

Klasa robotnicza i cały lud pracujący, każdy kto pracą swą wmurował cegiełkę w 20-letni gmach Polski Ludowej może z dumą spoglądać na swoje dzieło.

IV Zjazd PZPR znajdzie w bilansie 20-letniego dorobku Polski Ludowej mocną podstawę, na której oprze program dalszej rozbudowy materialno-technicznej bazy socjalizmu w naszym kraju.

zagranicznego przez poważne zwiększenie eksportu, poprawę jego struktury i opłacalności;

D) rozwój krajowej bazy surowcowej w granicach niezbędnych potrzeb gospodarki narodowej;

E) obniżenie zużycia surowców, paliw i energii na jednostkę produkcji przy równoczesnej poprawie jakości produkcji i jej uszlachetnienia;

F) zapewnienie około 1,5 mln. nowych miejsc pracy w gospodarce narodowej. Liczba ludności zawodowo czynnej w gospodarce chłopskiej powinna być utrzymana w zasadzie w skali całego kraju — bez zmian;

G) wzrost poziomu życia ludności odpowiedni do możliwości wynikających ze wzrostu dochodu narodowego. Wzrost spożycia indywidualnego robotników i pracowników oraz chłopów powinien być równomierny;

H) szeroki rozwój usług dla ludności, w szczególności przed rozbudowę spółdzielczości pracy, rzemiosła i chałupnictwa. Wydatnie powinny wzrosnąć usługi dla wsi;

I) stopniowe tworzenie niezbędnych rezerw dewizowych, materiałowych i rolnych.

Tezy podają następnie kierunkowe założenia do dalszych prac nad planem gospodarczym na lata 1966—1970:

A) wzrost dochodu narodowego do podziału — o około 30 proc.;

B) wzrost funduszu spożycia ogółem o 25—27 proc., w tym funduszu spożycia indywidualnego o około 25 proc., a w przeliczeniu na jednego mieszkańca około 18 proc.;

C) wzrost produkcji globalnej przemysłu o 45—47 proc.;

D) wzrost produkcji globalnej rolnictwa o 14—15 proc., w tym — produkcji roślinnej o około 17 proc., a produkcji zwierzęcej o około 11 proc.;

E) nakłady inwestycyjne (wraz z rezerwą) wyniosą maksymalnie 830—840 mld zł, tj. o 36—38 proc. więcej niż przewidywane nakłady inwestycyjne w bieżącym planie 5-letnim.

PRZEMYŚL. Tezy podkreślają, iż centralnym zadaniem powinno być skoncentrowanie sił i środków na decydujących gałęziach przemysłu, a więc na przemyśle maszynowym i chemicznym. Rozwój produkcji przemysłowej powinien stworzyć trwałą bazę dla szybkiego rozwoju eksportu oraz zapewnić pełne pokrycie wzrastającej siły nabywczej ludności i coraz lepsze zaopatrzenie rynku w towary o coraz bogatszym asortymencie, wyższej jakości i trwałości.

Szczególnego znaczenia nabiera wykorzystanie możliwości wzrostu produkcji przemysłowej bez dodatkowych nakładów inwestycyjnych. Konieczna jest również dalsza poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy załóg.

Postęp techniczny w przemyśle maszynowym powinien zmierzać przede wszystkim do unowocześniania konstrukcji maszyn i urządzeń. Wzrost wartości produkcji przemysłu maszynowego ma wynieść w 1970 r. w stosunku do r. 1965 ok. 65—67 proc. przy szczególnie silnym tempie rozwoju produkcji, m. in. aparatury dla przemysłu chemicznego, sprzętu elektronicznego, automatyki przemysłowej, obrabiarek zespołowych, silników spaliniowych, maszyn do produkcji włókien syntetycznych, maszyn papierniczych.

W latach 1966—1970 ogólna wartość produkcji maszyn rolniczych powinna wzrosnąć o ponad 50 proc. Powinna nastąpić zmiana struktury produkcji taboru kolejowego na rzecz trakcji spalinowej i elektrycznej.

Produkcja przemysłu chemicznego wzrosła przeszło 2-krotnie, znacznie przyspieszając tempo wzrostu pozostałych gałęzi przemysłu. Produkcja nawozów azotowych zwiększyła się do 1.180 tys. ton, a nawozów fosforowych — do ok. 700—720 tys. ton w czystym składniku. Zaopatrzenie rolnictwa pod zbiory 1970 r. będzie 3-krotnie większe w stosunku do 1963 r. W latach 1965—1968 zbudujemy w Puławach drugą fabrykę nawozów azotowych, a następnie rozpoczniemy budowę jeszcze jednej fa-

bryki tych nawozów. Produkcja środków ochrony roślin wzrosła co najmniej do 18,5 tys. ton koncentratów w 1970 roku.

Zakłada się przeszło 3,5-krotny wzrost produkcji tworzyw sztucznych, poważnie wzrosła produkcja kauczuków syntetycznych, wyrobów farmaceutycznych, kosmetyków itp.

Blisko 2-krotny wzrost zapotrzebowania na produkty naftowe wymaga rozbudowy rafinerii ropy naftowej w Płocku. Produkcja siarki wzrosła do około 1 mln. ton.

Produkcja energii elektrycznej w 1970 r. powinna osiągnąć 66—67 mld kWh. Do najważniejszych zadań polityki gospodarczej należy osiągnięcie zmiany w strukturze produkcji i zużycia paliw w kierunku zwiększenia udziału węgla brunatnego, ropy naftowej i gazu ziemnego.

Wydobycie węgla kamiennego ma wynieść w 1970 roku 126—128 mln. ton; zużycie węgla brunatnego wzrosło o ponad 120 proc., a ropy naftowej i gazu ziemnego — około 1,5 raza. Na rok 1970 zakłada się wydobyć co najmniej 3,5 mld. m sześciennych gazu oraz 600 tys. ton ropy.

Produkcja stali powinna osiągnąć ok. 11 mln. ton, surowki żelaza — ok. 7 mln. ton, zaś wyrobów walcowanych — ok. 7,4 mln. ton. W dziedzinie metali nieżelaznych należy zakończyć pierwszy etap budowy hut aluminium w Koninie oraz pierwszy etap nowej walcowni blach aluminiowych. Kopalnia rudy miedzi „Lubin” ma osiągnąć pełne i założone w projekcie wydobyć w r. 1970.

Produkcja cementu wzrosła do 11—12 mln. ton rocznie.

Do najważniejszych zadań przemysłu lekkiego należy wzbogacenie asortymentu, poprawa jakości i estetyki wyrobów. Konieczne jest maksymalne zwiększenie udziału włókien chemicznych, a także surowców zastępujących skóry w celu ograniczenia importu surowców naturalnych. Produkcja mebli powinna wzrosnąć blisko 2-krotnie (w stosunku do 1963 r.); dostawy papieru — m. in. dzięki importowi surowca — mają wzrosnąć o blisko 40 proc.

Niezbędny jest ilościowy i jakościowy wzrost usług dla ludności. Obok spółdzielczości pracy, w znacznie większym stopniu powinno rozwijać działalność usługową rzemiosło indywidualne. Zatrudnienie w zakładach rzemieślniczych ma wzrosnąć o 30 proc. Należy rozszerzyć ulgi i bodźce ekonomiczne dla rzemiosła, stworzyć warunki dla ok. 2-krotnego wzrostu zatrudnienia w produkcji chałupniczej.

ROLNICTWO. Główne zadania rolnictwa — w myśl tez KC — to przyspieszenie rozwoju produkcji w celu dalszej poprawy zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i przemysłu w surowce, a także w celu utrzymania eksportu rolnospożywczego i likwidacji importu zbóż.

Wzrost produkcji i dalsza intensyfikacja rolnictwa powinny być osiągnięte przez wydane zwiększenie dostaw nowoczesnych środków produkcji, jak również rozmiarów inwestycji w rolnictwie i w gałęziach gospodarki obsługujących rolnictwo; rozszerzenie pomocy kredytowej dla rolników; intensywne kształcenie kadr; rozwój aktywności i inicjatywy społeczno-gospodarczej chłopów zespolonej z pomocą państwa.

Przewiduje się że w 1970 r. plony 4 zbóż wyniosą ok. 21 q/ha, ziemniaków — 170 q/ha, buraków cukrowych — 290 q/ha, oleistych — 16 q/ha, siana — 45 q/ha, pogłowie bydła będzie 12 mln. sztuk, tj. prawie 60 sztuk na 100 ha użytków rolnych, a trzody chlewnej — ok. 14 mln sztuk (ok. 70 sztuk na 100 ha użytków).

Tezy m. in. zakładają: — wydane powiększenie produkcji zbożowej; dalsze zwiększenie powierzchni uprawy pszenicy o 11 proc., a jęczmienia o ok. 6 proc.; zwiększenie produkcji ziemniaków (przy pewnym ograniczeniu arealu uprawy), rozszerzenie powierzchni zasiewów wysokobiałkowych roślin motylko-

wych oraz roślin strączkowych na ziarno, intensyfikację gospodarki na użytkach zielonych.

Należy tak zwiększyć produkcję żywca rzeźnego, aby w 1970 r. osiągnąć ok. 2,5 mln. sztuk młodego bydła rzeźnego, a także zapewnić dalszy przyrost produkcji mleka. Konieczna jest dalsza intensyfikacja tuczu trzody oraz hodowli drobiu, zwłaszcza w małych gospodarstwach chłopskich.

Zużycie nawozów mineralnych pod zbiory w 1970 r. powinno osiągnąć poziom 130—140 kg czystego składnika na 1 ha użytków rolnych. Tezy zakładają również doskonałe gospodarstwo nasienne. Dostawy mieszanek paszowych i pasz treściwych wzrosną do 4,5 mln. ton.

W latach 1966—1970 na inwestycje produkcyjne w rolnictwie przeznaczonych będzie ok. 146 mld. zł, tj. o przeszło 60 proc. więcej niż w bieżącej 5-latce. Nakłady na melioracje mają być powiększone do wysokości, niezbędnej do zmeliorowania ok. 1.200 tys. ha gruntów ornych oraz ok. 840 tys. ha trwałych użytków zielonych. Rolnictwo otrzyma ponad 140 tys. traktorów oraz odpowiednią liczbę maszyn i narzędzi rolniczych. Wydatnie zwiększone zostaną dostawy maszyn konnych — zgodnie z zapotrzebowaniem gospodarstw chłopskich. W celu przyspieszenia mechanizacji gospodarstw chłopskich — kółkom rolniczym dostarczy się ok. 90 tys. traktorów. Zostanie rozbudowane remontowe zaplecze rolnictwa. Do 1970 r. powinno być zelektryfikowanych 84 proc. gospodarstw chłopskich. Przewiduje się również rozwój usług dla rolnictwa i jego bazy przetwórczej.

Tezy podkreślają, że dalsza intensyfikacja rolnictwa wiąże się ściśle z rozbudową bazy produkcyjnej przemysłu rolnospożywczego, którego rozwój powinien wyprzedzać wzrost produkcji rolniczej. Zakłada się, że produkcja tego przemysłu zwiększy się o ponad 27 proc. Chodzi zarówno o wzrost ilościowy, jak i o zwiększenie stopnia przetwarzania artykułów żywnościowych oraz dalsze ich uszlachetnianie. Środki inwestycyjne należy w tym przemyśle przeznaczyć przede wszystkim na rozwój produkcji pasz, na modernizację i rozbudowę przemysłu mięsnego, mleczarskiego, olejarskiego i chłodniczego, a także na rozbudowę magazynów, punktów skupu itp.

Tezy podkreślają konieczność rozwoju produkcyjnej i społecznej inicjatywy wsi. Wielką rolę odgrywać tu powinna spółdzielczość zaopatrzenia i zbytu oraz spółdzielczość przetwórcza. Główną organizacją, zespalałą wysiłki chłopskie, są kółka rolnicze, zrzeszające ponad 1,2 mln. członków i działające w ponad 70 proc. wsi. Podstawą ich gospodarczej działalności jest Fundusz Rozwoju Rolnictwa, który powinien być utrzymany na następne 5-latke.

Wzrost produkcji PGR wymaga zainwestowania w ich bazę wytwórczą ok. 45 mld. zł, z czego 7—8 mld. zł na zagospodarowanie nowego arealu (ok. 350 tys. ha gruntów PEZ).

Chłopskie spółdzielnie produkcyjne, podobnie jak PGR, powinny osiągnąć wysoki wzrost produkcji oraz stać się przykładem wysokiej kultury rolnej.

Do r. 1970 należy zaspokoić potrzeby PGR w zakresie kadr ze średnim i wyższym wykształceniem rolniczym, a ponadto w każdej gromadzie zapewnić służbę agronomiczną i zootechniczną. Liczbę uczniów szkół przysposobienia rolniczego należy podnieść do ok. 140 tys.; trzeba wydatnie zwiększyć również liczbę młodzieży w zasadniczych i specjalistycznych szkołach rolniczych.

INWESTYCJE I BUDOWNICTWO. Tezy przewidują, iż w globalnej kwocie nakładów inwestycyjnych wynoszącej 830—840 mld. zł będzie utworzona rezerwa w wysokości co najmniej 40 mld. zł.

Do szczególnie ważnych zadań polityki inwestycyjnej w przemyśle należy powiązanie programów inwestycji z rozwojem handlu zagranicznego oraz uzyskiwanie, kosztem możliwie niskich nakładów, nowych stanowisk pracy, zapewniających jednocześnie zwiększenie produkcji rynkowej i eksportowej.

W projektowaniu budowlanym obowiązywać musi typizacja i unifikacja, należy udoskonalić metody kosztorysowania. Konieczne jest terminowe oddawanie inwestycji do użytku, a przekroczenie terminów powinno pociągać za sobą konsekwencje finansowe dla wykonawców, dostawców i inwestorów. Tam gdzie to jest ekonomicznie uzasadnione, należy prowadzić wielozmianową pracę na budowach.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ. W tej dziedzinie tezy wymieniają jako szczególnie ważne zadania: zwiększenie zdolności przewozowej transportu oraz rozbudowę jego zaplecza technicznego, zwiększenie zdolności przeładunkowej i magazynowej portów morskich. Podstawowym kierunkiem modernizacji kolei powinno być zastępowanie trakcji parowej trakcją elektryczną i spalinową. Przewiduje się rozbudowę i modernizację ważniejszych węzłów i stacji kolejowych.

Udział przewozów transportem samochodowym powinien wzrosnąć do ok. 65 proc. Budowa i przebudowa dróg obejmie ok. 10 tys. km, budowa mostów — ok. 40 tys. mb.

W r. 1970 stan floty własnej powinien osiągnąć ok. 1.650—1.750 tys. DWT i zapewnić przewozy 14—15 mln. ton. Porty zostaną rozbudowane i zmodernizowane. Połowy ryb morskich wyniosą ok. 400 tys. ton.

Rozwój telefonii ma zapewnić przyłączenie 250—300 tys. nowych abonentów. Nastąpi dalszy rozwój bazy technicznej radia i telewizji.

HANDEL ZAGRANICZNY. Długofalowe zamierzenia eksportowe i importowe należy ustalić w ten sposób, aby możliwie szeroko wykorzystać zalety międzynarodowego podziału pracy, zwłaszcza w ramach RWPG.

Wykonanie zamierzeń w dziedzinie rozwoju gospodarki do r. 1970 uwarunkowane jest wzrostem obrotów handlu zagranicznego w stosunku do 1963 r. o ok. 50 proc. Równowaga bilansu płatniczego wymaga, aby wzrost eksportu wyprzedzał dynamikę importu. Import powinien zwiększyć się w latach 1964—1970 o ok. 43 proc., natomiast eksport — 60 proc. Niezbędny jest surowy reżim oszczędności paliw, surowców i materiałów, zwłaszcza w związku z koniecznością znacznego zwiększenia ich importu.

Udział maszyn i urządzeń w łącznej wartości naszego importu powinien utrzymać się na obecnym, stosunkowo wysokim poziomie. Zakłada się spadek udziału zbóż w imporcie.

Kluczowym zadaniem jest podwojenie eksportu maszyn i urządzeń w latach 1964—1970. Należy osiągnąć szybki wzrost eksportu artykułów konsumpcyjnych pochodzenia przemysłowego. W zakresie eksportu artykułów rolnospożywczych trzeba rozwijać przede wszystkim wywóz towarów o wyższym stopniu uszlachetnienia.

Istotnym elementem polityki płatniczej będzie dalsze zwiększanie rezerw dewizowych.

Należy podjąć dalsze wysiłki w kierunku rozwoju dwustronnej wymiany handlowej z naszym głównym partnerem — Związkiem Radzieckim; zwiększenia wymiany handlowej z innymi krajami — członkami RWPG; wzrostu obrotów i rozwoju współpracy gospodarczej z państwami socjalistycznymi nie należącymi do RWPG.

HANDEL WEWNĘTRZNY. Tezy podkreślają konieczność rozwinięcia produkcji artykułów rynkowych. Ich sprzedaż detaliczna ma wzrosnąć o 35 proc. Wzrost sprzedaży mięsa i przetworów mięsnych sz-

Dokończenie na str. 3

II. Wytyczne rozwoju gospodarczego Polski w latach 1966—1970

W tezach podkreśla się, iż poważny wpływ na określenie tempa rozwoju gospodarki narodowej w latach 1966—1970 będą miały wyniki ostatnich dwóch lat bieżącej 5-latki.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE. W okresie 1966—1970 ludność w wieku zdolności do pracy wzrosła o ok. 1,5 mln osób. Stąd konieczność zapewnienia odpowiedniej liczby nowych miejsc pracy przez określoną politykę inwestycyjną.

Rozwijająca się współpraca krajów RWPG wpływa na rodzaje i kierunki naszej produkcji przemysłowej. Przed naszą gospodarką otwiera się możliwość udziału w rozwoju ekonomicznym rozwijających się krajów Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej. Oparty na polityce współistnienia i pokojuwej współpracy dalszy rozwój stosunków handlowych z rozwiniętymi krajami kapitalistycznymi zakłada konieczność zmiany struktury handlu z tymi krajami przy jednoczesnej potrzebie zachowania równo-

wagi bilansu handlowego i płatniczego.

Podstawowe zadania kolejnej 5-latki są następujące:

A) dalszy wydajny postęp w socjalistycznym uprzemysłowieniu kraju, z uwzględnieniem współczesnych tendencji rozwojowych światowej produkcji przemysłowej, przy wyborze najbardziej efektywnych rozwiązań inwestycyjnych;

B) wzmocnienie wysiłku na rzecz przyspieszenia rozwoju produkcji rolnej. Podstawowym celem jest uzyskanie takiego wzrostu i poprawy struktury produkcji roślinnej i całego rolnictwa, aby można było zaspokoić rosnące potrzeby ludności przy jednoczesnym uwolnieniu się od ogromnego ciężaru importu zboża. Wzrósłszy nakłady na rolnictwo wyniosą ponad 18 proc. całkowitych nakładów inwestycyjnych, a wraz z nakładami na przemysł i inne gałęzie pracujące na potrzeby rolnictwa — osiągną ok. 26 proc.

C) uzyskanie dalszej poprawy w bilansie naszego handlu

cuje się na ok. 33 proc., mleka i jaj na 35 proc., ryb i przetworów — na ok. 50 proc. Zakłada się szczególnie szybki wzrost produkcji artykułów trwałego użytku. Np. sprzedaż telewizorów wzrosła więcej niż o połowę, lodówek — ponad dwa i pół raza. Przewiduje się zlikwidowanie istniejących obecnie dysproporcji w rozmieszczeniu placówek obrotu towarowego, a także zasadnicze podniesienie poziomu usług gastronomicznych.

GOSPODARKA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA. Łączne nakłady państwa i ludności na budownictwo mieszkaniowe określa się wstępnie na ok. 108 mld. zł. Ogółem powinno przybyć 2.800—2.900 tys. izb mieszkalnych z nowego budownictwa w miastach i na wsi. Wskaźnik zagęszczenia w miastach ulegnie dalszemu zmniejszeniu. Należy dążyć do zwiększenia udziału budownictwa spółdzielczego z 20 proc. w 1965 r. do 55—60 proc. w 1970 roku. Zostanie udzielona pomoc rodzinom posiadającym możliwości podjęcia budowy indywidualnych domków jednorodzinnych.

Przeciętne koszty 1 m kw. powierzchni użytkowej mieszkania powinny być niższe od poziomu obowiązującego obecnie w budownictwie osiedlowym.

Budownictwo rad narodowych będzie przede wszystkim przeznaczone na poprawę warunków mieszkaniowych ludności o najniższych zarobkach. W budownictwie tym, podobnie jak w budownictwie zakładów pracy, należy przewidzieć poważny udział mieszkań o podstawowym standardzie wyposażenia, o koszcie nie przekraczającym 1.600 — 1.650 zł za 1 m kw. powierzchni użytkowej.

URZĄDZENIA KULTURALNE I SOCJALNE. Tezy KC głoszą, iż wydatki na postęp nauki, oświaty, ochrony zdrowia i działalności kulturalnej stanowią ważny element kształtowania się poziomu życia ludności.

Około czwartą część ogółu nakładów inwestycyjnych przewidzianych na ochronę zdrowia przeznaczy się na rozwój leczniczo-otwartego w miastach i na wsi. Usprawniona będzie przemysłowa służba zdrowia. Ważnym zadaniem pozostaje rozbudowa sieci szpitali, zwłaszcza powiatowych.

Wzrost zatrudnienia kobiet pociąga za sobą konieczność dalszej rozbudowy placówek socjalnych, zapewniających opiekę nad dzieckiem i pomoc w jego wychowaniu.

W celu pełnego wprowadzenia 8-klasowej szkoły podstawowej należy zapewnić wybudowanie ok. 16—18 tys. nowych izb lekcyjnych oraz pracowni do zajęć praktyczno-technicznych; trzeba przygotować również kadrę nauczycielską.

Rozwój szkolnictwa zawodowego powinien w roku 1970 zapewnić dalszą naukę w szkołach zawodowych dla przeszło 60 proc. absolwentów szkół podstawowych. Łącznie dalszą nauką w szkołach zawodowych i liceach ogólnokształcących należy objąć w r. 1970 ok. 80 proc. absolwentów szkół podstawowych.

Tezy podkreślają następne konieczności rozbudowy szkolnictwa wyższego (największy wzrost liczby absolwentów nastąpić powinien w grupie takich specjalności, jak elektrotechnika i elektronika, budowa maszyn i chemia, a z kierunków uniwersyteckich — zwłaszcza matematyka i fizyka; rozbudowy studiów dla pracujących, upowszechnienia radia i telewizji, rozwijania produkcji filmowej, rozszerzenia działalności wydawniczej zwłaszcza w zakresie zapewnienia niezbędnej liczby podręczników oraz unowocześnienia bazy poligraficznej.

ZATRUDNIENIE I PŁACE. Przewiduje się stworzenie w produkcji i w usługach ok. 1,5 mln. nowych miejsc pracy. Wzrost realnych płac i realnych dochodów ludności zakłada stabilizację kosztów utrzymania. Niezbędne z punktu widzenia ekonomicznego zmiany cen niektórych towarów i usług powinny być powiązane z odpowiednią rekompensatą.

W planowaniu podziału funduszu spożycia indywidualnego należy zapewnić rezerwę finansową na niezbędne regulacje płac i rent.

Boźce w systemie płac będą w większym stopniu skierowane na uzyskiwanie obniżki kosztów materiałowych, unowocześnianie i poprawę jakości produkcji, a także uaktywnienie i poprawę efektów produkcji eksportowej.

Tezy KC podkreślają konieczność bezwzględnej przestrzegania dyscypliny finansowej.

ROZWÓJ NAUKI I TECHNIKI. Szerokie zastosowanie nauki i wdrażanie postępu technicznego w całej gospodarce narodowej jest kardynalnym warunkiem w realizacji założeń nowego planu 5-letniego — głoszą tezy. Należy stworzyć warunki, zapewniające szybkie tempo rozwoju nauki i prac badawczych oraz szybkie wdrażanie osiągnięć nauki do produkcji. Badania techniczne powinny być ściśle związane z analizami ekonomicznymi dla oceny stopnia ich efektywności.

Niezbędne jest rozwinięcie sieci zakładów doświadczalnych, prototypowni, stacji prób oraz wyposażenie placówek badawczych w nowoczesną aparaturę.

Ulepszenie systemu planowania i koordynacji prac naukowo-badawczych powinno zdać do koncentracji niszczących własnych sił i środków na najważniejszych, kluczowych zadaniach badawczych w ramach RWPG.

Tezy zalecają, by w programie prac naukowo-badawczych oraz w postępie techniki skoncentrować wysiłki na takich dziedzinach, jak: rozwój inżynierii chemicznej i automatyzacji procesów; elektrotechniki i elektrotechniki; maszyn matematycznych i ich szerokie zastosowanie w gospodarce narodowej; mechanika precyzyjna; automatyzacja wydobycia węgla kamiennego oraz rozwój nowoczesnych metod poszukiwawczych; budownictwo uprzemysłowione; rolnictwo, a głównie polepszenie bilansu paszowego i rozwój

hodowli bydła, zwiększenie efektywności i zastosowanie wyższych form nawożenia itp.

METODY PLANOWANIA I ZARZĄDZANIA. Podstawę planowania i zarządzania oraz organizacji produkcji powinien stanowić demokratyczny centralizm, wynikający z socjalistycznego charakteru stosunków ekonomicznych. Trwałym elementem polityki gospodarczej ma być tworzenie systemu rezerw. Plany gospodarcze powinny być uchwalane przed rozpoczęciem okresu działalności, którego dotyczą. W interesie ciągłości należy wprowadzić w życie zasadę planowania dwuletniego. Niezbędne jest dalsze doskonalenie metod bilansowania. Linią przewodnią zmian w systemie planowania powinno być koncentrowanie się na analizie wyników ekonomicznych.

Podstawą dla oceny postępu techniczno-ekonomicznego powinny być wskaźniki syntetyczne, zwłaszcza wskaźnik rentowności i obniżenia kosztów produkcji. Należy uelastycznić system bodźców materialnych.

Za podstawowe kierunki reformy systemu zarządzania przemysłem tezy przyjmują: udzielenie zjednoczonym większej samodzielności ekonomicznej; nastawienie działalności zjednoczeń na osiągnięcie większych efektów ekonomicznych, na stały postęp techniczno-ekonomiczny i w szczególności na rentowny eksport; zapewnienie handlowi możliwości oddziaływania na zjednoczenia przemysłowe w kierunku dostosowania produkcji do zmieniających się potrzeb rynkowych; przyznanie zjednoczonym prawa samodzielnego dysponowania środkami (z własnej akumulacji) na inwestycje odtworzeniowe oraz na modernizację techniczną przedsiębiorstw.

Tezy akcentują konieczność podnoszenia roli samorządu robotniczego w decydowaniu o wewnętrznych sprawach przedsiębiorstw.

Narodowych, Związków Zawodowych i Samorządu Robotniczego.

Rozszerzone zostały uprawnień rad narodowych wszystkich szczebli. Coraz większej wagi nabiera rola rad w terenowej koordynacji całości spraw gospodarczych.

Praktyka wykazała — czytamy w tezach — że dotychczasowa kadencja rad narodowych jest zbyt krótka. Dlatego też uznaliśmy za celowe przedłużenie kadencji rad narodowych i wyrocznie jej z okresem trwania kadencji Sejmu. Najbliższe wybory do Sejmu i Rad Narodowych odbędą się równocześnie — w roku 1965.

Tezy podkreślają, że w pracy rad narodowych i wszystkich organów państwowych należy ściśle przestrzegać zasad praworządności socjalistycznej. Równocześnie organa władzy ludowej oraz praca wychowawcza instancji i organizacji partyjnych i społecznych powinny zmierzać do umocnienia wśród obywateli dyscypliny społecznej i państwowej, poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego.

Dażeniem partii jest, aby związki zawodowe prawidłowo łączyły walkę o pomyślny wynik produkcyjny i ekonomiczny z troską o sprawy bytowe załóg.

Partia traktuje samorząd robotniczy jako jedną z zasadniczych dzwigni oddziaływania na postęp gospodarczy w socjalistycznych przedsiębiorstwach, jako środek umacniania więzi z klasą robotniczą i ogółem ludzi pracy.

ZADANIA PARTII W DZIEDZINIE GOSPODARCZEJ.

Kierunki rozwoju ekonomicznego kraju nakreślone w wytycznych powinny już obecnie stanowić główną treść działalności partyjnej w dziedzinie gospodarczej. Szczególna doniosłość posiada dokonanie w zakładach krytycznej oceny jakości wyrobów oraz opracowanie programu unowocześniania produkcji.

Głównym zadaniem organizacji partyjnych w ministerstwach, zjednoczeniach i innych instytucjach administracji gospodarczej jest podniesienie sprawności działania aparatu zarządzającego gospodarką, jego odpowiedzialności za realizację uchwał partii i rządu.

W ocenie kadr kierowniczych i w polityce wysuwania ludzi na kierownicze stanowiska w przedsiębiorstwach i w administracji gospodarczej — podkreślają tezy — należy zastrzeżać wymagania, brać pod uwagę kwalifikacje fachowe, społeczne i moralno-ideowe oraz wnikliwie oceniać wyniki pracy na poprzednich stanowiskach.

Należy podnieść odpowiedzialność organów centralnej administracji gospodarczej za realizację uchwał Komitetu Centralnego Partii i Rządu oraz ulepszyć kontrolę wykonania ze strony kierownictwa partyjnego i odpowiednich wydziałów KC Partii.

Działalność partii na wsi powinna koncentrować się na organizowaniu chłopów, pracowników PGR i służb rolnych na realizacji zadań wzrostu i intensyfikacji produkcji rolnej.

Tezy nawiązują do szerokiego, ogólnonarodowego współzawodnictwa oraz czynów społecznych w mieście i na wsi, rozwijanych w przededniu 20-lecia Polski Ludowej i stwierdzają: organizacje i instancje partyjne powinny okazać tej doniosłej kampanii jak najszersze poparcie, dbać, aby członkowie partii dawali w niej przykład ofiarności i dobrej pracy, aby udział w czynach 20-lecia wzięli miliony robotników i pracowników, szerokie rzesze chłopów i pracowników rolnictwa, młodzież pracująca i ucząca się.

ZADANIA PARTII W DZIEDZINIE WYCHOWANIA MŁODEGO POKOLENIA.

W ciągu lat 1966—1970 ok. 3,2 mln. młodzieży przekroczy 18 rok życia. Będzie to liczba o 45 proc. wyższa w porównaniu z bieżącą 5-latką. Masowy napływ młodzieży do pracy w gospodarce społecznej i na wsi wymagać będzie zwiększenia opieki nad młodymi pracownikami ze strony zakładów pracy, organizacji partyjnych, związkowych i młodzieżowych.

Partia w pracy wychowawczej wśród młodego pokolenia opiera się na masowych organizacjach: ZMS, ZMW i ZHP, w wojsku zaś na Kołach Młodzieży Wojskowej.

ZMS, który zrzesza obecnie ponad 700 tys. dziewcząt i chłopców, swoją wielostronną działalnością wprowadza młodzież w nurt życia społecznego oraz rozwija jej aktywność produkcyjną i polityczną. Tezy podkreślają znaczenie ruchu Brygad Pracy Socjalistycznej podjętego przez ZMS.

ZMW, nawiązując do nowych, postępowych przeobrażeń, które polityka naszego państwa wnosi do życia wsi, zdobył wśród młodzieży wielką szerokość wpływu — zrzesza obecnie ok. 700 tys. dziewcząt i chłopców, z których ponad 70 proc. pracuje bezpośrednio w rolnictwie.

Tezy wysoko oceniają dorobek ideowo-wychowawczy ZHP, zrzeszającego ok. 1,1 mln. członków oraz wskazują na potrzebę dalszego wzrostu szeregów harcerstwa i bardziej ścisłego powiązania działalności drużyn z dydaktyczno-wychowawczą pracą szkół.

Niemalý dorobek w pracy społeczno-wychowawczej posiada Zrzeszenie Studentów Polskich. Konieczne jest wzmocnienie przez ZMS, ZMW i ZSP pracy ideowo-wychowawczej wśród młodzieży akademickiej oraz młodej kadry naukowej — czytamy w tezach.

Stałą troską organizacji partyjnych powinno być dalsze umacnianie i rozwój organizacji młodzieżowych, wzbogacanie ich pracy ideowo-politycznej, objęcie ich wpływem młodzieży nieorganizowanej. Młode pokolenie łaknie wiedzy o świecie i życiu i tę wiedzę powinny w sposób interesujący i wszechstronnie krzewić organizacje młodzieżowe, zapoznawać młode pokolenie z dorobkiem Polski Ludowej w porównaniu do 20-lecia międzywojennego, propagować naukowy, marksistowski pogląd na świat i rozwój społeczny, uczyć politycznego myślenia w kategoriach socjalizmu, budzić ducha patriotyzmu niezerowalnie związanego z internacjonalizmem, popularyzować postępowe, wyzwolenie i rewolucyjne tradycje naszego narodu.

ZADANIA PARTII W DZIEDZINIE SOCJALISTYCZNEGO WYCHOWANIA.

Partia powinna prowadzić nieustanną pracę wychowawczą i uświadamiającą w celu przezwyciężenia starych nawyków i poglądów, sprzecznych z zasadami socjalistycznego współżycia, powinna zwalczać pasożytnictwo społeczne, brak dyscypliny społecznej, szacunku do pracy i wspólnej własności.

Tezy stwierdzają, że jednym z naczelnych zadań ideowych partii jest wychowywanie narodu w duchu patriotyzmu i internacjonalizmu, że współczesny patriotyzm polski jest nieoddzielny od socjalizmu. Socjalistyczny patriotyzm łączy miłość do własnego kraju z braterstwem i przyjaźnią do innych narodów, jest wolny od nacjonalizmu. W ciągu 20 lat zbudowaliśmy prawdziwie przyjazne stosunki współpracy i braterstwa z ZSRR i innymi sąsiednimi państwami socjalistycznymi.

Partia konsekwentnie zwalcza przejawy nacjonalizmu, który w obecnych warunkach swym ostrzem kieruje się głównie przeciw jednoci krajów socjalistycznych, przeciw sojuszwowi Polski z ZSRR. Przejawom nacjonalizmu i nihilizmu narodowego, który wyraża się w braku godności narodowej, uleganiu blichtrzowi zachodniemu, przeciwstawia wychowanie patriotyczne i internacjonalistyczne.

Partia wychowuje naród w duchu umiłowania szczytnych, postępowych tradycji, które na każdym etapie historycznym najlepiej wyrażały interesy narodu, państwa i postępu społecznego.

Walka ideologiczna jest niezmiennie doniosłą płaszczyzną walki klasowej. Pokojowe współistnienie państw o bydlu systemów, do którego zdążamy, nadaje walce ideologicznej szczególnie znaczenie. Nie może natomiast być pokojowego współistnienia między ideologią socjalistyczną a burżuazją, które wyrażają przeciwstawne dążenia klas i systemów społecznych.

W tej walce ideologicznej doniosłą rolę mają do odegrania nauki społeczne, a w szczególności historia, ekonomia polityczna i socjologia. Zapewniając swobodę badań naukowych, partia dąży do zdecydowania do pełnego zwycięstwa marksizmu-leninizmu w naukach społecznych, do ścisłego powiązania tych nauk z praktyką społeczną i teoretyczną myślą partii.

Podkreślając, że partia pozuwa się do odpowiedzialności za treść kultury narodowej, tezy stwierdzają m. in.: pragniemy, aby polska literatura i sztuka, zgodnie ze swą tradycją służenia sprawie narodu i postępu społecznego, towarzyszyły walce i pracy ludzi w Polsce budującej socjalizm. Nie jest nam potrzebny żaden tani optymizm, ani lakierowany obraz rzeczywistości. Potrzebna jest prawda życia — bogata i wszechstronna, przeniknięta socjalistycznym humanizmem. Nie widzimy natomiast miejsca dla utworów i sztuk, których wymowa ideologiczna i moralna wymierzona jest przeciw socjalizmowi.

PRACA WEWNĄTRZ-PARTYJNA. Fundamentem ideologii partii jest marksizm-leninizm, rozumiany nie jako zbiór zastępych prawd, lecz jako drogowskaz działania, jako nauka żywa i twórcza. Nasza ideologia jest ze swej istoty międzynarodowa, natomiast jej konkretne oblicze, konkretny kształt prawidłowości rozwojowych, znajdujący wyraz w przeobrażeniach socjalistycznych w Polsce, w programie działania naszej partii — posiada charakter narodowy.

III Zjazd stwierdził, że partia odnosiła zwycięstwo w walce zarówno z dogmatyzmem, jak i rewizjonizmem i odbudowała jedność swych szeregów. Nie znaczy to, że zaniknęły wszystkie pozostałości tych antymarksistowskich tendencji. Stąd wielka waga, jaka partia przywiązuje do pryncypialności ideologicznej, do wzmocnienia ofensywności ideologicznej, do wychowania szeregów partyjnych w duchu marksizmu-leninizmu.

W okresie po III Zjeździe przyjęto do partii 725 tys. kandydatów. Przeszło 1/3 z nich — to ludzie w wieku do 25 lat. Do partii wstąpiło m. in. blisko 350 tys. robotników, głównie kwalifikowanych, prawie 100 tys. chłopów, 53 tys. inżynierów i techników oraz 45 tys. nauczycieli.

Mimo wzrostu aktywności podstawowych organizacji partyjnych — stwierdzają następne tezy — występuje potrzeba dalszego ożywiania i ulepszania ich pracy. Należy dążyć do podniesienia poziomu i znaczenia zebrań partyjnych w każdej podstawowej organizacji stworzyć atmosferę sprzyjającą swobodnej dyskusji, rozwojowi rzeczowej pryncypialnej krytyki.

Tezy wskazują na potrzebę usankcjonowania niektórych form organizacyjnych, wprowadzonych do praktyki partyjnej po III Zjeździe. Wymieniają również dodatkowe propozycje wielu instancji i organizacji partyjnych, dotyczące zmian w niektórych punktach statutu partii.

W okresie od III Zjazdu Partii — czytamy w zakończeniu — następowali stały wzrost dojrzałości, samodzielności i aktywności instancji i organizacji partyjnych. W realizacji konkretnych zadań politycznych i gospodarczych rosła kierownicza rola partii i umacniała się jej więź z masami.

W miesiącach najbliższych na czoło działalności partii wśród mas wysuwamy doświadczenia 20-lecia Polski Ludowej w konfrontacji z 20-leciem Polski kapitalistyczno-obszarniczej, doświadczenia, które w sposób najbardziej dobitny świadczą o słuszności obranej przez nas drogi i o wyższości socjalizmu.

Kolejny odcinek opowiadania pt. „Dąbrówka w niepo-koju” zamieścimy jutro.

Cenne zobowiązania pracowników PGR-ów

22 m. 5. 18011